

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Sivistystyönantajat ry:n lausunto: Monikielisyys vahvuudeksi - Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta. Ehdotukset kielikoulutuksen kehittämiseksi

Sivistystyönantajat esittää kootusti seuraavat huomiot liittyen selvitykseen Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta.

Selvitys on erittäin laaja-alainen ja kielivarannon nykytilaa ja vaadittavia toimia sen parantamiseksi tarkastellaan kattavasti.

Raportti ehdottaa toimenpiteitä eri koulutusasteita koskien. Moni toimenpide voi olla toteutettavissa yhteistyötä ja uudenlaisia toimintatapoja hyödyntäen. Osa toimenpiteistä vaatii kuitenkin selkeästi lisäresursseja toteutuakseen. Raportissa ei analysoida toimenpide-ehdotusten kustannusvaikutuksia pois lukien toimenpide-ehdotus koskien A1- ja A3-kielten valintoja jatkossa. Lisäksi monen toimenpide-ehdotus heijastuu koulutusjärjestelmään yksilöityä ehdotusta laajemmin. Myös näitä vaikutuksia on tarpeen analysoida.

Toimenpide-ehdotuskohtaiset huomiot (annetaan lausuntopalvelu.fi verkkolomakkeella)

Toimenpide 4: A1-kielivalinnaksi suositellaan pääsääntöisesti muuta kuin englantia.

- Emme kannata. A1-kielivalinnan tulee olla opetuksen järjestäjien tarjottavissa ja valittavissa.

Toimenpide 9: Opetushallitus kokoaa yhdessä Kuntaliiton kanssa kieltenopetuksen kehittäjäkuntien verkoston, jossa kunnille annetaan tukea ja mahdollisuus tehdä yhteistyötä hyvien käytäntöjen löytämiseksi ja levittämiseksi kieltenopetukseen. Työssä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja. Opetushallituksen kokeilukeskus osallistuu verkoston luomiseen.

- Luvanvaraista, julkisesti rahoitettua koulutusta järjestävät myös säätiöt, yhdistykset ja osakeyhtiöt. Näin ollen verkoston koostumuksen ei tule rajautua kuntiin, vaan siinä tulee olla mukana opetuksen ja koulutuksen järjestäjät.

Toimenpide 10: Koulujen kielitietoista toimintaa vahvistetaan täydennyskoulutuksella siten, että jokaisella opetuksen järjestäjällä on riittävä määrä kielitietoisien opetuksen asiantuntijoita.

- Oppilaitosten kielitietoisien toiminnan vahvistaminen on sinänsä kannatettavaa. Kyseisen toimenpiteen osalta on kuitenkin huomioitava, että koulutuksen järjestäjät ovat myös työnantajia. Täydennyskoulutus on kannatettavaa, mikäli siihen osoitetaan erilliset resurssit.

Toimenpide 14: Ammatillisessa koulutuksessa lisätään muilla kuin kotimaisilla kielillä annettavaa tutkintokoulutusta ja vahvistetaan kieliopintojen roolia kaikessa koulutuksessa

- Ammatillinen koulutus on ollut viime vuosina mittavien rahoitusleikkausten kohteena. Mikäli koulutuksen järjestäjille esitetään lisätehtäviä tai -velvoitteita, tulee niihin osoittaa myös erillinen rahoitus.

Toimenpide 23: Muutetaan asetusta yliopistojen tutkinnoista niin, että opiskelijalta edellytetään vähintään kahden vieraan kielen taidon osoittamista.

- Tämä muutos heijastuisi väistämättä siihen, mitä ja miten paljon alemmilla asteilla on opiskeltava kieliä. Kieltenopetuksen lisäämistä on tarkasteltava koko koulutustarjonnan (tuntikehyksen) kannalta. Jos kielten opetusta lisätään tuntimäärinä, mitä jää pois? Osin voidaan ehkä toteuttaa integroimalla kielten opetusta muuhun opetukseen.

Toimenpide 35: Lisään oma äidinkieli perusopetuksen säädöspohjaan erillisenä oppimääränä ja määritellään oman äidinkielen opettajien kelpoisuus.

- Kyseinen toimenpide on varsin vaikeasti toteutettavissa mm. resurssisyistä.

Toimenpide 40: Kansainvälisten koulujen määrää suurissa ja/tai kansainvälistymistä tukevissa kaupungeissa lisätään kansainvälisten osajien Suomeen saamisen tueksi.

- Kannatettavaa. Samalla tulee huomioida, että kansainvälisille kouluille tulisi antaa mahdollisuus poiketa valtakunnallisesta opetussuunnitelmasta ja tuntijaosta.